

3010

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४३४वि १४१ [३९५]

ग्रंथ नाम मूळ स्तंभ.

विषय म. वेदांत.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ ॐ आदीक्षी
 जगत्सर्वं धृतिः आदीक्षी जः परब्रह्मा ॥ १ ॥ ॐ अक्षरं पंचरु
 न्यायः प्रब्रह्म प्रगटं पंचस्वर पंचरुपः प्रब्रह्मा ॥ २ ॥ ॐ
 हे पंचरु न्ये आदीक्षी अक्षरं ॐ नामासीदधिः परापरं सीधसां हाकार
 हे ॐ अक्षरं हे ॥ ३ ॥ हे वदस्या गा चं चीजः सीधी ॥ ४ ॥ ही वरुजः या पारु
 नी माहातेजः प्रगटने ॥ ५ ॥ हे चीदरसीसः चारुपानी ॥ ६ ॥ चो च्यासी
 तदो जीवा यो नीः ये कवी सौरी चो नवनी नीरां जाना ॥ ७ ॥ ॐ हे जा
 नतीया वरी जानने ॥ ८ ॥ ज्ञोपेत्नी याही तामने ॥ ९ ॥ आनी तीही ते की चेंवी
 वरने मनची करी ॥ १० ॥ ॐ हे जगत्सर्वं धृतिः आदीक्षी ॥ ११ ॥ येरी कथा वा देवदीः हे
 जानतीया वरी ॥ १२ ॥ प्रसीधमी च हो ये ॥ १३ ॥ ॐ देवः ॐ देवः पंचरु न्ये ॥

(1)

अथ कने भ्रातृवाक्ये

श्रीगनेष्टाय नमः सद्वीदअनदः सदसद्युक् चिदोमायाः अनेद्वैत्वा
तोचीनीवीकासः परमात्माः सर्वस्वसः तथासीम्लप्रकृतीसमीः धुक्ती
स्वानंदनृतीः गुनसाम्येत्पः दुर्याअवस्ताः गुनः रस्वरम्लप्रकृती
तीगुनशोभनरूपैः चोन्येऽसावर्तः वयाचमहातः महातीसमी
तपजतमः साक्षीकीशानसमीः ज्ञातमीक्रीयासमीः तामसीदु
व्येसमीः नीरंतरवर्तः ज्ञासाक्षीकीशानसमीपाचातः अ
करनमनद्यधीः चीतअहकारः ज्ञासाक्षीकीयासमीः पद्यरात
समानव्यानउदनः आपानपानः पापेवंप्रानपंचकः ज्ञानार्थी
येपंचकः सोत्रावंचाः चक्रडीकाः प्रानाप्याकर्मर्षीयेः वाचापान्ये
पादः सीस्थानगुदः पातामसीद्वैसमीः दसतलः ज्ञापंचकः आका
सवायोः ज्ञाआपप्रथीवाप्यावीसयेपंचकः सद्यस्वतस्तरपरसमी
थाः पापेवंप्रानतलं तामसीकाद्य

प्रकृती अधीस्थिनीः नये भूनी जेम ह्यप्रकृत्योः गान्गा चकन भूनी जेदसरी
 सायानीः वकनं भूनी जेवलीः अकोचेन भूनी जेसंको चकरीः पसरन
 न भूनी जेदसरी सापसरेः धावं न भूनी जेअवेसर्वाद्यां हेः येवं वायोः गान्
 ते जस्रु धा भूनी जेवडवानेकः भूषंगारीः कसामुनी जेप्रथी चंडाकरोपीः
 अकलस भूनी जेजगवीकल्लेयेः नीदामुनी जेजगसंकापीः भूथुन भूनी
 जेः प्रकृता अधीस्थिः येवं ते जगान्ता आपः रुकभीत भूनी जेम धा
 चंडाकः रुनी भूनी जेप्रथी वारेवा हेः नाक भूनी जेवरन उदकः भूत्र भू
 नी जेपारसीधुः स्वेद भूनी जेप्रथी वीपाकलवंः येवं आपः गमा प्रथवीः
 अस्ती भूनी जेपास्यानंः भूतीका माउलः लंयाते पवनः जोमते प्रकृत्योः ना
 दीसरी गान्गा वन आकासकाकः वायो नीकलः ते जगाम्रः आपस्वेत प्र
 थवी स्वेतः पीतः येवं प्रथवीः येसा ह्यवीराट देहेः नद्या अस्ती अवसाः ध
 म्हाअमी मानीः सावीत्री सगीः सुयै स्थानकः रुमवेद वाचावै प्ररीः येवं
 वीराट देहं ह्यं पूर्णः हीरनं गन देहकलाः ते रुकम पंचमाहात्म्यं च्याते च
 वनककनाः अंत करन तो वीर रुतः

मनोचंद्रमाः छुद्धी लोकमवशासेनः चीतो नारायणः अहंकारः
रुद्रः धेवं अंकरं पंचकः श्रान्ति दीपे पंचकः श्रुत दीसाः तृयापव
नः चक्ररुद्रोः शीकावरनः ध्यान आस्वीनो देवताः पाकर्मर्षीय
पंचकः वाचावन्नीनान्पेस्वरपतीः पादुपर्षदः सीस्थनं प्रज्ञापनीः रुद्र
दत्तो नीकृतीः वीसये पंचकाः सद्यः आकासीः स्वस्वपवनीः रूपवहनी
चसजव्हीः गंधपुथवीसीः पृथानं पंचकः आकासी वीवरनः तेची पंचपु
नः लोकवृत्तः वेरुद्रुद्धी अंतर्यामीः प्रभंडनः भाद्रपानः याच
गुणकार्ये होत्रं वतीः नाग कर्मक कोशदेव दार्धनोर्जयः यैसाहि
जनगर्भदेहः याची अवस्थास्थीः वीरुद्रः अभीमानी सगीतमक्षेमः
वैकुण्ठस्थानकः सप्तगुणः प्रयोगभागः अंकारमात्रकाः वाचा मध्य
मांः र्छेत्रे वेदः धेवं हीरनं गार्भदेहसंपूर्णः ॥ २१ ॥ आतामव्यागदेह
तो केशाः भुवः प्रकृतिः सायी अवस्था तो प्रकृत्याः अभीमानी रुद्रः स
गीतमाः तमोः गुणः अर्नदेभोगः स्थानक केशाः सः मकारमात्रका
स्यामवेदः पस्याती वाचाः धेवं अव्यागदेहसंपूर्णः ॥ २२ ॥

पातितं जानतोऽर्धस्वरः वीर्यसाक्षीः तोऽरुधच्छ्रुधः नीतः
 भूमीनीनामयैः नीर्गुनः वोकारद्योतीजेः अवकासर्वसाक्ष्येऽन्म
 नीः अभिमानिपयमात्राः चैतनं सगुतीः उन्नरुधसलः हेकारमात्र
 काः वाचापनाः स्थानकनीषारभयैर्वोकारः अनंतदेहाः ये वृद्ध
 मंडयकुस्टः संपूर्णः चक्राः आताम्रकदम्बः आताम्रपद्माचार्थः ल
 पदोऽजीवः देहजो नीजेः तोपयमात्रायाः प्रथवी आपतेऽवाचोः
 आकाशः हंपचभुते कोनकोनः संचेगुनं कार्ये होतुनीवर्तिनीः येक
 येकतलपाचपाचभागजालेः कवनकवनः ॥

आंतरा	समाग	स्रोत	वाचा	सद्य	उथवी
मन	व्याम	लुचा	पान्य	स्वरस	आप
दुधी	उदान	चयक	पाय्य	रुप	देह
चीतम्ब	आपान	जीवहा	सीस्थान	जस	वाचो
अस्कार	पान	प्यान	गुंध	गंध	आकाश

(3A)

जातकरनआकाशरूपः आपनः वायोसीमीस्थानमनः तेजीछुध
आपीचीतः प्रथिवीसीअहंकारः आत्मावायोः आकाशीसमानः आ
पनव्यानः तेजीरुदानः आपीआपनः प्रथिवीसीपानः तेजाआकाशी
सोजवायोसीधुंयाः आपनचक्रः आपीजीकाः प्रथिवीसीपानः आ
पआकाशीः सध्वायोसीस्वस्वस्वतेजीरुपआपनसः प्रथिवीसी
गंधः आत्माप्रथिवीआकाशीवायाः वायोसीपान्येः तेजीपादः आपी
सीस्थानः आपनगउदः येसंहेपंचक्राकछोमीडोनाटव
र्चस्वरदेहेः सातवपाताएतपोदेहः नसातएतेः प्रपदेः माहातए
तेगउच्छक्रद्वयेः तएतएतपोदेहीयाः सुतएतेजानुचौगउलैः मही
तएतजंध्यन्याः गंगादीनानासरीतानाडीअत्रैः सप्तसागरादेवा
चंद्ररः वडव तेजहरः नभमंडलः नाभीस्थानः जोमीमोक
तेकंठनाकः डानमोकतेवदनः तपोमोक
तमस्तकः पंडुमोकतेहातः दोसाचोपाकसी

३
४
५
६
७
८
९
१०
११
१२
१३
१४
१५
१६
१७
१८
१९
२०
२१
२२
२३
२४
२५
२६
२७
२८
२९
३०
३१
३२
३३
३४
३५
३६
३७
३८
३९
४०
४१
४२
४३
४४
४५
४६
४७
४८
४९
५०
५१
५२
५३
५४
५५
५६
५७
५८
५९
६०
६१
६२
६३
६४
६५
६६
६७
६८
६९
७०
७१
७२
७३
७४
७५
७६
७७
७८
७९
८०
८१
८२
८३
८४
८५
८६
८७
८८
८९
९०
९१
९२
९३
९४
९५
९६
९७
९८
९९
१००

(4A)

नाहिः पंचकृत्नाहिः ॥३०॥ चंद्रसूर्यो नाहिः तीसकोडी देवही
नाहिः प्रथमब्रह्मावीस्रुमहेसु हेती की देवची नाहिः ॥३१॥ आधी
ब्रह्मची नाहिमा वेदपुत्रानं कैचीः वेदपुत्रानं नाहिमा देवधर्मकैच
देवधर्मनाहिमा गुरुसीस्ये कैचाः गुरुसीस्ये नाहिमा पंचकृत् कैची
पंचकृत् नाहिमा पाताळ कैची सप्तः पंचवीस स्वर्ग कैची ॥३२॥ अश्व
र्गनाहिमा चंद्रसूर्यो कैचाः चंद्रसूर्यो नाहिमा हीनप्राणी कैची ॥३३॥
हीनप्राणी नाहिमा सातवार कैचाः सातवार नाहिमा मास कैचा ॥३४॥
मास नाहिमा वरुसं कैचीः वरुसं नाहिमा ध्वं वंधेर कैचाः ध्वं वंधे
र नाहिमा यौगं कैची ॥३५॥ यौगं नाहिमा पार्वतीः महाेश्वर
देवसामातिः जीकाळाची गनीती ते परीस वो देवी ॥३६॥

(5)

आठवीं उनी आठ रथाः चीपोळी या वाडावीली या तीनसे
सादीडाली या येकी पडी होयेः॥३८॥ येसी या पडी का आठ ये
कुपाहार होयेः येसे पाहार भरली या आठ येकी दीन नागी होयेः
॥३९॥ ये रथादी वोनगी ती साये कुपाहार होयेः येसी या
मासा जार येक वरुस येकः येसी या वरुसा सादी येक धे
वधे रहोयेः येकुः येसे सब धर भरले या सांदा होये कुस
हड्ड होयेः॥४०॥ ये रथे सहस्र सांदा भरली या ये कुमद होये
॥४१॥ रथा लक्ष्या येकी कोडीः ये रथा चौस कोडी तो अनंत यो
गुलाभ्या आठ या योगामधी तो परीस देवीः॥४२॥ परीस हा कोसा
वरीस परीस देवीः॥४३॥ अनंत येगी मजर्थ छाजाली

(SA)

[illegible]

(6)

जन्मलीः॥पुंदाद्व्यायेनीचोथीद्व्यानायाचीकन्याः दी
द्व्येपुमाताः॥द्व्येफुरपाटनीजन्मलीः पार्वतीपाचवीः हेम
वतीचीकन्याः मेनका माताः कुफुरनगरीजन्मलीः॥पया
नीजन्मलीः अंदाः साहवीः अमनायाचीकन्या अम
ना नगरीजन्मलीः व्रदायेनीसाहवीः कु
नायाचीकन्याः अमनादेवीमाताः नगवाफुरपाटनीजन्मलीः
दुर्गाताहवीः॥पुमावद्रुपानीनायाचीकन्याः हारीः नानादे
वीमाताः कर्नका नगरीजन्मलीः॥पपानंदनीनहवीः नी
पुमानायाचीकन्याः आरादेवीमाताः सौताफुरपाट
नीजन्मलीः॥परागीरजादेवीदाहवीः नशीवानायाचीक
न्या मधेकादेवीमाता

(6A)

न्यामयेकादेवीमाताः ओसीधापुरपाटनीजननी ॥ पगायेंसे
होपार्वतीयेतुसुअवतारः सीवसांपप्रधंधसारकवनेधेगीकवनपु
कारेतेसांप्याजीदेवाः पदाभगणोलेनीनयेनुः होहोयोरीयेकये
कजननुः अठनायोरापरमानुः उपतीकुलीः पद्याप्रथमयोउअनी
आखीतयोउप्रकासतुः तयामाडीपुडातमेडातमेवस्थानसांप
॥ दगातेअनांतयोउपरापूरः उपासीजनीरारः जयामाडीअन्या
सर्वसामवलेंः ६१॥ येमनांतयोरीयेस्वतदेववोः सगीसीवनीपो
होवोः हीचेवामनजजन्मलानारायेनुः हाचेनानीसीजन्मलो
धभुआपनंः हाधुमंयांपारुनीजाराधेनेः ॥ द्यातेसांप्याजेति
कवनकवनः आदीनारायेनाचाः चहुजाननुहः ॥

(7)

वाचेत्यल्लचाकुमरः पद्मावतनगरीजन्मलाः॥६॥॥॥अदीनराये
नान्धाकुमरः नान्धीमद्विपासावलीस्तारः यापासावजन्मअप
रः वेदच्याहीः॥६॥अनंतयौगलोत्तीयवरीः चौदाकोटीवर
संस्मरतीयावरीः वीस्तारीने वेदच्याहीः यत्तुचानयेन॥६॥॥॥अथ
वेदपासावलीस्तारः समस्तदेवरीचरः चंद्रासीजन्मअपारः
मगपार्वतीमनसांयाहीदेवास्वामी॥६॥॥॥अथ
चाठेवाः॥६॥मजसमुल्लसांयावाः गीपुनारीः॥६॥॥॥अथ
जोलीलाः पंभुमुपंछमं नीर्जुलताः॥६॥॥॥अथ
तेपरीसुदेवीः॥६॥अथ चरवाचः॥६॥अथ गार्गीः॥६॥अथ
तेपरीयसीः पार्वतीये॥६॥॥॥अथ॥६॥॥॥अथ॥६॥॥॥

(7A)

गङ्गानन्दधर्मार्थेनावतजायाचाः वंकरथच्छाकुमरः कुंभस्थ
छन्नगरीजन्मलाः दद्यादुर्वधर्मद्वक्ता आवधाजजायाचकुभीत
रीकेचकुवरः अमयनगरीजन्मला दद्याकीछाच्छ्रमग्नयोमा
द्याचाः योमाजायाचारखवीचकुमरः मोप्यापुरनगरीजन्मलाः दद्या
चक्रानन्दधर्मार्थेनावतजायाचा वंकरथच्छाकुमरः नानीप
दनीजन्मला दद्याहेजाजधर्मद्वक्ता दद्यापास्तनीजन्मले असंक्ष
जवंमोक्षीयानीमदयाभीष्टीः आभेजानीमितेः दद्यामग्नयपार्वती
याद्वर्म्यां पास्तनीजन्मले कीर्तीः कोनापास्तनी कोनाचीउप्रातीः तस्या
प्रदेवाः प्रथमद्वक्ता लोकवन्दुः साध्ययौदयाचनेन्द्रः उप्रातीष्ट
पास्तनीः कवन्कवन्कडालीः दद्याजानीदेवाकर्मिद्वि

(8)

तीवीसेषः तुमच्यानीमक्ष्यामाजीगोलेअसकोः तरीकुम्हीचमे
होतेसीकैसेः द्याहाजीमागंडुगांतेः आपारेडारीकुम्हीधस्वरहोते
तरीः तुम्हापाखाववीस्तारडालेकैसेः ॥ तुमचीसेवाकवनकर
तुमचीअनरनंकवनीयेपरः ध्यानधारनसमादलहरीतेहीसांशदेव
॥ तुम्हीयेकलेचीआदीवंतः दुसरंनाहीयेसकनाः तुम्हीकोन
चंद्याकरीतातेसापाखावी ॥ हेमासेप्रानः तुम्हीमडकराव
अवनः मगमीजानर्थनकुडाजीस्वाः कामगमनधुरडाहीनी
नाकारनीसीचाहेवटीः प्रपंचचीयेपाहनपटीः तामधयोमीह
सुस्तीः प्रारंभीलीः ॥ तैनापायेनाचापोटीनामीकमळसं
पुस्तीः तेचुनहेसुस्तीः चक्रुदीसाः ॥ द्रुमकाध्यानीन्याहा

सांगीजेतीःआनीकुसीयारुपाचीस्त्रीतीःतेहीसांगदेवाः॥२०॥
मगमनरुखपानीःपरीसदेवीअठ्ठाधौगाचीउभवननीःसा
राधीरुहश्रगनमजपास्तनीःउत्तरीजालीः॥आतांतेकोराथडेनेनी
नीजन्ममरनायोगजालाः॥उजपार्वतीयेम्हयेकरनीः॥२१॥
(४८) तेतीसकोडीदेवउग्रतपंकरनीःसातीनकुतांःआनीसांतीहोतांः
जन्ममरनाभीतरीःजालेआनीगोलेः॥२२॥आकरारुद्रशानंकर
रनीःलीनजालेःआनीगोलेः॥२३॥उग्रतपंकरनीयाः॥२४॥
केनेहीतीचीगोलीःवेदस्याग्रंजुचानआगमः॥२५॥हस्येस्तुती
मंत्रयेत्रआदीदेवताः॥२६॥जीजघींहुःसप्तपाताळं॥सप्तरसीः॥सड
दरसेनंःकुळजाळसी॥२७॥आनीतरीहोउनीसमस्तः॥उत्तरी

(१)

स्त्रीतीः मपार्थतीजाकुनीकामदहन। मासारीः ठेले नववक्ष्यमी
तरीः हे मूके करनी समस्तः अवतारमासारीची ठेठनी। च्छा। तरी मज
सहासीवासीयोंगुयेकुः ये सै अठनायोंगुः मजमाजी असतीवो देवी
तेकोनकोनः। च्छा। अनं। योंगुपहीतागुअदनु। योंगु२। मध्ययोंगु
गातारजयोंगुगाताडजयोंगापासीनजयोंगा। नीदियागुयोंगुगाअ
व्यागतयोंगुतामव्यागायोंगुतामन्यारयोंगुगा। मनव्यागुभोगग
वीस्वावंशुयोंगुगा। वीस्वाभारयेयोंगुगा। आळंकुतायोंगुगा। कुता
येगुनपागेतायोंगुगा। दु। पारयोंगुगा। कळयोंगुगा। येवयोंगुगा। अठ
ना। च्छा। अठनायोंगां मधीपहीलीयाची सांख्याः चोहाकोडीवत्सं
वैतीनी नाहीताः। तोके सावर्तिताः। मगपार्वती मून देवाः येकी
पुशीपाहीः। मगद्वोमीतीतीः। आदीहीन। ही आदीदेवाही

ते कर्णः शीघ्रः स्वर्यं मंडलं नेत्रः पुत्रकालं गते दांतः वरुणतोऽङ्गीकृताः ये मना
 कंथाः श्वाः प्रज्ञापतीनां कते सी स्थेनः नीरये लोके मृदु स्थानः डाहवृ
 स्थेते जेः सङ्गुनवीस्वरः सर्वकर्तृः सर्वसाक्ष्येवंः सर्वअभक्तसर्व
 नोक्तुः सर्वनीयेतुः सर्वर्थस्वरतः प्रभुचं सामर्थ्यः कथुपारः अकृति
 तः अन्धेया कर्तुः सगीचंतापत्रयेः न्येये अत्रयेः पानः पृथीपात्रयेः स
 सप्रस्कं द्याचं कार्येते पीडीः ॥ ३ ॥ पीड्यासुः स्थुलसुदये मः कारनुमा
 हाकारनः आहार्युल्लेहयकारनं दीवरनं पंचमाहाभुतायाते भुता क
 वनः ॥ ३ ॥ आकाशवायुः दग्धः ॥ आपः पृथ्वीः पायाये पाच पाच मृदना
 आकाशायेः कामाको पुरसोक्तः ॥ मोहाः ॥ नयेः पः वाये चोक्तः चकनवर्णः
 आकोचनः पसरनः धावनः तेजायेः नः कोधाः रुसाः अहसः नीद्राः मेथुनः
 अमाचयेः नः रुक्मीतः सोनीतः नालः भुतः स्वेस्मः ॥ पृथ्वीवीचोक्तः हस्तीन
 मासुसत्तं चाजो मनाडीः ॥ आकाशाचं परदीनकावर्णः सुवनभुध
 आहारसद्यः सस्त्रधनसजः ॥ १ ॥ पंचमोर्च आकाशाया स्वाद कदुः
 वायोः चं परफो पीसाः नासी कद्दारः परीमल आहारः नीलो वर्णः

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com